

MARKNADSBODARNA I ADELÖV

Landsbygdens marknader var inte bara en plats för varuutbyten, utan här träffades folk från olika trakter. Att skapa marknadsplatser alltför nära städer låg emellertid inte i myndigheternas intresse, eftersom detta konkurrerade med städernas handel och skatteintäkter. Vid de s.k. enskilda marknaderna var det endast handelsmän från en viss stad som fick försälja sina varor. Frimarknaderna var däremot öppna för alla.

I januari 1731 satte magistraten i Gränna å borgerskapets vägnar ihop en skrivelse och skickade den till Riksdagen. Borgarna klagade på de dåliga villkoren att man hade privilegier på endast två marknader, de i Lommaryd och Kongsbro, som låg bortom Haurida. Av skrivelsen framgår, att man tidigare sökt privilegier på en marknadsplats i Frinnaryd, men fått avslag. Nu hade man funnit att Adelöv var lämpligare. Adelövs socknen låg långt från köpstäder, men den låg trots allt inom Gränna stads handelsområde. Om Gränna fick rättigheter till marknad där, skulle man utan att konkurrera med andra städers borgare kunna dra in skatter från denna marknad. Lämpliga dagar skulle vara 1 mars och 14 september. Beslutet drog dock ut på tiden.

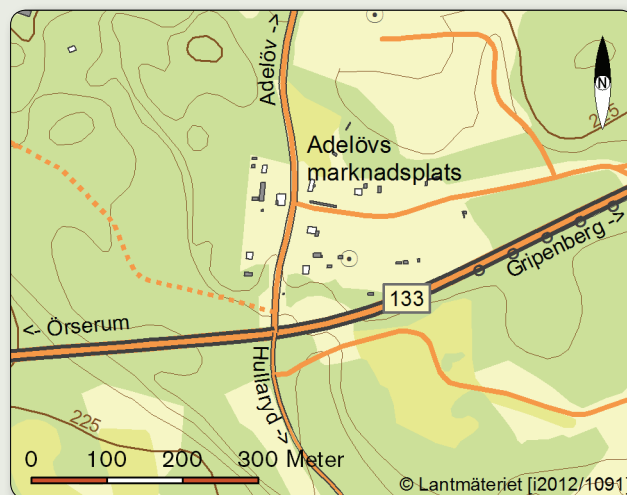
Till Riksdagen 1734 upprättades en förnyad anhållan och denna gång gick det bättre. Den 25 oktober 1734 undertecknade kung Fredrik I en resolution om att Grännaborgarna fick marknadsplats i Adelöv.

Idag finns en långa med tolv bodar bevarade från 1700- eller 1800-talen. Tidigare har det dock funnits fler marknadsbodnar här. En marknadsbod flyttades 1927 till Stierngranats museum ca 8 km norr om Aneby. En timrad marknadskrog med eldstad flyttades härifrån till Skansen i Stockholm 1930.

Marknadsbodarna används fortfarande vid den flitigt besökta marknaden som hålls den första torsdagen i september varje år. På bodlängans västra gavel finns en platta, som visar att bodarna förklarats för byggnadsminne och är skyddade.

En av bodarna med hyllinredning. Foto Jönköpings läns museum.

SMULTRONSTÄLLE 34

HITTA HIT

Adelövs marknadsplats är beläget nära Lv 133 mellan Gränna och Tranås. I vägkorsningen vid Adelöv tar man i norrut ca 150 meter.

Koordinater:

N 6430345 / E 480409
(SWEREF 99 TM). N 58°
0' 51,31", E 14° 40' 6,32"
(WGS84)

Marknadsbodarna i Adelöv, bevarade från 1700- eller 1800-talen, består av en långa med tolv bodar. Foto Jönköpings läns museum.

JÖNKÖPINGS LÄNS
MUSEUM

036-30 18 00 ▪ www.jkpglm.se

SMULTRONSTÄLLEN

Ute i landskapet finns massor att upptäcka! Länsmuseet presenterar här smakprov på sevärdheter i Jönköpings län med utgångspunkt i kulturmiljöer och kulturarv.

Här finns välkända kulturminnesmärken såsom Habo kyrka och domarringarna i Smålandsstenar, men också mer okända pärlor såsom flottningsslämningarna i Valån och Stengårdshults kyrka. I länet finner vi många spår efter forna tiders människor och verksamheter, allt ifrån slott- och herresäten till övergivna vägbanor och odlingsrösen i skogsmark.

Vår tanke med Smultronställen är att det ska locka till utflykter i kulturlandskapet – där finns vår historia, som tar sig olika uttryck i den fysiska miljön. Det är ett arv värt att uppleva och värna. Under rubriken Smultronställen kommer vi allteftersom fylla på med ännu fler sevärdheter, både för länsbor och långväga besökare. Ju fler som upptäcker dessa pärlor, desto större möjlighet att de bevaras för framtiden.

FAKTA

I Jönköpings län finns över 40 000 registrerade fornlämningar, 87 riksintressanta kulturmiljöer, närmare 130 byggnadsminnen, ungefär 150 kyrkor, 100-talet hembygdsgrändar med samlad äldre bebyggelse, ett stort antal industrihistoriska miljöer samt två kulturreservat. Därtill finns också ett stort antal kulturmiljöer med bevarandevärd bebyggelse. En del av dessa kan man få information om via länsstyrelsens och kommunernas hemsidor. Man kan även hitta beskrivningar via de olika hembygdsföreningarnas respektive sidor.

BRA ATT VETA

Tillgängligheten till de olika smultronställen varierar. En del är välskyltade, enkelt tillgängliga och uppfyller krav på parkeringsplatser etc. Andra kräver mer av besökaren, kanske behöver man gå en längre sträcka för att nå sitt mål, ibland är det snårig skog och väl framme möts man kanske av en trasig skylt (om det ens funnits någon). Platserna bär dock alltid på en spännande och intressant historia.

Notera också att många av de kulturhistoriska byggnaderna är privatägda och endast tillgängliga för exteriör beskådan. Respektera privat tomtmark. Många kyrkor är öppna sommartid. Under andra tider på året brukar man kunna kontakta kyrkvaktmästaren som öppnar upp.

